

Малдаа эрхим шанартай үбнэ ба силос элбэгээр бэлэдхэе!

**Республикын
Аймагуудта төшөөл
бэлэдхөлэй ябаса
тухай**
МАССР-эй хүдөө ажайгын
Министерствын мэдээн
1950 оной августын 15.

Аймагууд	Үбнэ (сая) шала (процент)	Силос рава (процент)
Байгало-Кударын	84,9	19,6
Кобанскийн	80,7	62,7
Хэжэнгийн	80,4	50,7
Иволгын	79,9	49,8
Хорин	78,4	54,7
Закаменай	75,7	98,9
Вичурин	74,8	36,3
Прибайкальск	74,1	59,8
Тунхэнэй	71,0	59,1
Видын	71,0	31,7
Мухаршэбэрэй	70,7	34,7
Тарбагатайн	65,0	38,4
Курумканай	64,6	27,9
Заврайн	64,5	13,0
Кяхтын	64,2	56,9
Сэлэнгийн	63,7	20,4
Варгажанай	63,2	46,8
Кударын	63,0	32,3
Ярууны	62,8	37,4
Торин	62,5	62,3

Силос даралгыг таналдуулха аюулда хүргэбэ

Түгшээ үедэ Иволгын аймагай колхозууд үбнэ сабшадгыгаа төм. ший хурдадханшыг наа, тэжээл силосовалгын хүдэлмэринэ тон хангалтагүйгөөр үнгэрэжэ байна.

Аймаг дотор тэжээл силосовалгын график үдэр бүри тагалдуулаа. дана. Эндэхэ колхозууд августын 5 болотор 8851 тонно силос дараха ёготой байгаа наа, миил 1932 тонно дарахан байна. Августын түрүүшэй 5 хоног соо оройдоо 262 тонно силос дарагдай. Түгшээ үедэ аймаг дотор миил 5—6 колхозууд тэжээл силосовалгын хүдэлмэринэ ябуулжа байна. Аймагай бусад колхозууд силос дараха түсбөө хахдаашаггүй аад, энэ хүдэлмэриг зогсоожорхинон байха юм. Гадна, мүнөө хүртээрэ нэгшье тоно силос дараагүй колхозууд аймаг дотор бии. Тэдэнэй тоодо «Мартын 8», «3 пятаетка», «Крае, ный пахарь», «МОПР», Ждановай, Маяковскийн нэрэмжэтэ колхозууд ороно. Тинхэдэ Буденный; Сталиной нэрэмжэтэ ба бусад хэдэн колхозууд тэжээл силосовалгынга түсбэе миил 11—12 процент дүүргээн байха юм.

Колхозно нийтын адуу малда шэмэтэ тэжээл бэлэдхэх энэ шухала хүдэлмэрин гүнзэгы тагалдалда оруулагдайлан шалтагай хадаа зарим колхозуудай хүтэлбэрилгэшэд тэжээл силосовалгыг тоодогүй байханаа болон. Силос даралгыг мүнөө хүртээрэ эхилээдүй байхан колхозуудай хүтэлбэрилгэшэд «силос дараха нортон үгс» гэж нэнгэргүйгөөр мэдүүлжэ байна. Гэхтэй хамта, тэдэнэй ээрлэжэ хуулан зарим колхозуудын тэжээл силосовалгын хүдэлмэринэ амжалтатгайгаар ябуулжа байха юм.

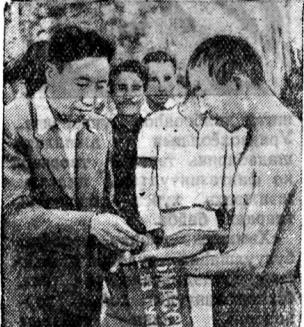
Жэжээн, Калининэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгш нүхэр Власов тэжээл силосовалгын хүдэлмэринэ элдэб шалтагаанаар хойшоно татадаг байгаа. Тэрэ болбол «манай колхозой газар дээрэ силос даралгада хэрэглэмээр нороой, үгс» гэжэ мэдүүлэ нэн. Тээд, залаж ба парнууд дээгүүр хэды ехэ ноогоной ургалд байлмээр нүхэр Власовой обороогүй байханын гайхалтай. Нүхэр Власовой гэмээр мун силосэ нүхэнүүд ба траншейнүүдэ баридгын хүдэлмэри тагалдуулаа. Тэрэнэй эсэстэ туе колхоз миил 26 тонно силос дарахан байха юм.

Тэрэшэлэн Иволгын ба Саятын МТС-үүдэй силос хэршэдэг тракторна машинанууд тон муугаар ашаглагдай. Тэдэ машинанууд силос хэршэхэ даалбарингай дүрбөнүйшье нэгэ хубинэ дүүргэдүй байнаар. Саятын МТС-эй силос хэршэдэг 2 машинан иматгал нэгэ нийлэ хүдэлмэрилжэ. Нүгөөдэнэ

РЕСПУБЛИКЫН ЧЕМПИОНУУД

Угөөнэй 11 час... Стадионной талмай дээрэ жагсаалда жэригэн бүхэшүүд, нур харбаашадай дундаа национальна барилдаанай мастер-залуу бүхэ Дашин Иринцев, нур харбалгаар нелондо жэлэй чемпион Дондок Мункуев гэшэд мурьсөөнэй нэгэлдэне соносхоһон Улан туг үргэбэ. Национальна түхэлэй спортнуудаар чемпионуудай нэрэ зэргэ абахын түлөө мурьсөөнэй эхилгы барилдаанай ахалаша судья нүхэр Цыденов соносхобэ.

Барилдаанай талмай дээрэ 16—17 наһатай хоёр хүбүүд гаража, солбон дороюн ба оншотой барилдаагаар мурьсөө нэгээ. 5—6 паар эдир бүхэ шүүлэй барилдаад байхадан, Эдын аймагнаа ерэнэн бурильщик—бүхэ Бадма Санжиев, Түнхэнэй аймагай колхознигууд Буда Арабаев, Дамба Шагдуров, Хэжэнгийн аймагай солбон хүбүүн Намжил Санданов гэшэд финалда хүрэтэр илан гаража, хүнэн ба хүндэ шэгнүүрэй категориин эдир бүхэшүүлэй дундаа республикын чемпионой нэрэ зэргыг буляалдаба.

Эдир залуу барилдаамады хүндэ ба хүнэн шэгнүүрэй категориин, бэе хүсэһэн бүхэшүүл халан гараба. Эдэнэрэй солбон шанга хүдэлмэринүүд, оншото барилдаанай дүрнүүд ехэ һонирхолтой байгаа. Тү

рүүшын паарнаа барилдажа эхилгэн Иволгын аймагай бүхэ (хүнэн шэгнүүрэй) Борис Дамбаев барилдаанай оншотой дүрнүүдыг харуулжа, өөрөө булюу хүсэтэй хүнүүдыг хаяба. Хүндэ шэгнүүрэй категориин барилдаашадай дундаа 1948 оной чемпион—Кяхтын аймагай бүхэ Николай Будаев шадамар бэрхээр барилдажа, хэдэн хүрэтэр илан гаража, хүнэн ба хүндэ шэгнүүрэй категориин эдир бүхэшүүлэй дундаа республикын чемпионой нэрэ зэргыг буляалдаба.

Эдир залуу барилдаамады хүндэ ба хүнэн шэгнүүрэй категориин, бэе хүсэһэн бүхэшүүл халан гараба. Эдэнэрэй солбон шанга хүдэлмэринүүд, оншото барилдаанай дүрнүүд ехэ һонирхолтой байгаа. Тү

«Хэн республикын чемпион болохоб» гэһэн асуудал шиндхэгдүүрэй шэгээрэ үдэшын 5 час хүртээр хойшоуулагдаа. 5 часа стадион соо республикын ажалшад угаа олоороо сугларба.

Барилдаанай талмай дээрэ чемпионой нэрэ зэргэ буляалдага эхилэ. Эдир залуушуудай дундаа — бурильщик Санжиев, ялдоной колхозник Арабаев гэшэд хүсэ шадалаараа, барилдаанай дүрөөр булижа, эдир залуушуудай дундаа республикын чемпион болобо. Хүндэ ба хүнэн шэгнүүрэй, бэе хүсэһэн бүхэшүүлэй дундаа барилдаан ехэ һонирхолтой байгаа. Түнхэнэй бүхэ Иринцев Кяхтын бүхэ Будаевтай хам оролсон, хүсэ ба оншобо нилээд удаан сар соо шалгаа. Иринцев Будаев, Борис Дамбаев Ноб-боевыг хаяжа, республикын чемпионууд болобо.

Харагшад нур харбае ехээр һонирхоо. Иволгын аймагай Сталиной нэрэмжэтэ колхозой эрлин харбагша Дондок Мункуев чемпион болобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: националь на барилдаагаар ба нур харбалгаар (зүүн гарнаа) чемпионууд Д. Мункуев, Б. Дамбаев, Б. Санжиев, Б. Арабаев, Д. Иринцев гэшэд харуулагдаа. Тэрэнэй доодо зурагтан БМАССР-эй Министруудэй Советэй түрүүлэгшын орлошо нүхэр Хангалов Мункуевта чемпионой лентыг зүүлжэ байна.

Доодо захын зурагта: националь на барилдаанууд, нур харбаан ба стадион доторхи харуулагдаа.

М. Минеевэй фото.

Түлхэн колхознигуудай эдбхи

Колхозно нийтынгээ малажалда төшөөл бата бэй база байгуулгыг эрхэтэ өөһдэньгөө нөөсөө мууша гэжэ нэгэн дуугаар шинэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой (Иволга) үбгэд ба хүгшэд тусар бригада болон бүридөө. Тэдэнэй 11 үбгэд, 7 хүгшэд ба үлбүүдхэ бүридэхэй. Эдэнэр ажалобо Нимаев үбгэни бригадо болгомо томилоһон байна.

Тарна хурялгын эхилжэ байх мүнөө үедэ тус бригадынхид талмай ехэ эдбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ. Тини, сабанан үбнээ нээн соонь хуряжа сомоолоод, түгшээ хоройлод. Ф. Данилов.

Комсомолецудай воскресник

Мухаршэбэрэй аймагай Сагаан муутайн сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комсомольсконой организаци (секретарин нүхэр Д. Арьянова) комсомолецудай воскресник үнгэрэжэ, колхознойгоо малда наһаһата тэжээл бэлэдхэе.

Воскреснигтэ 23 комсомолецуд абадажа, 250 центнер наһаһата тэжээл бэлэдхэе. Комсомолецуд Д. Абидуева, С. Лопилова ба Ц. Доржиев гэшэд воскреснигые эмхидхэн, түрүү зэргэдэ абадаг юм.

Д. Лопилов.

Тэжээл силосовалгын графиктай тагалдуулагдайлан шалтагаан мүн олон колхозуудай силоснэ нүхэнүүд ба траншейнүүдыг хаһа сар соонь бэлэдхэгдээгүй ушарнаа тохёолдоно.

Энэ хүдэлмэри мүнөөшье хүртээр дүүргэгдээгүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэжээн, «Мартын 8», «Авангард», 17 партгездын, Калининэй, Сталиной нэрэмжэтэ ба бусад хэдэн колхозуудай бэлэдхэһэн силоснэ барилганууд тон хиндахан эмжээнэй силосэй багтааар баригдаһан байба. Дурсагдаша колхозуудай хүтэлбэрилгэшэд силоснэ барилгануудыг хэжэ ба тэдэнигэ найнаар ханалха хэрэгтэ анхаралаа хандуулнагүй.

Тэжээл силосовалгын хүдэлмэрин гүнзэгы тагалдалда ороһон ябдалгы аймагай хүдөө ажыхын таһагайхидай ханаа амарханаар хаража нуухан тон гайхалтай юм. Аймагай хүдөө ажыхын таһагыг даагша нүхэр Бурдуковский бол, бол өөрынгөө олол хүтэлбэринэ элдэ тон элээр харуулаба. Нүхэр Бурдуковский хадаа тэжээл силосовалгын хүдэлмэринэ болошогүйгөөр тагалдуулжа байхан зарим колхозуудай хүтэлбэрилгэшэдыг харюусалгада хабадуулхын орондо, харин тэдэнигэ гуйжа нуудаг юм.

Тэжээл силосовалгын хүдэлмэринэ эрид хурдадхажэ, колхозой нийтын малда шэмэтэ тэжээл бэлэдхэлгын гүнзэгы түсбэе эрхэбэ. шэ дүүргэхэ шухала.

Комсомольско организацинуудай зорилгонууд

Республика доторнай тарья тунгалга хаа хаанагүй эхилжэ байна. Энэ жэлдэ ургаса хурялгын үнгэрэгшэ жэлдэ орходоо бүри эртэ, малай тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэрин түлэб дунда Тинмэнэ колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдэй комсомольско организацинууд үгшээл ажалобо ба хүдэлмэрингөө бүрөөсөө эрид шангалха ёготой. Хүдөө нотагуудай комсомольско организацинууд комсомолецудай хүдэлмэринэ участогуудаар нигэрэ бодомжолон хуабарилдан талмай, тэдэнигэ хурялгын хүдэлмэрин шухала участогуудта эмхидхэхэ колхозой правленигын эд МТС-эй дирекцитэй ба түлхэнэй партийна организацинуудай хөөрлэдэн зүбшэхэ ёготой. Колхозуудыг томо болгохо халаа комсомольско организацинуудай энэ зорилгоо бэлэдхэхэ хүнгэлнэ. Томо болгоһон колхозуудай комсомольско организаци 50—60 комсомольско дуулаа бүридэнэ гэшэ. Эдэ комсомольско организацинууд ажалобаша бүхэ участогуудта комсомолецудыг табижа, залуушууд сар үргэлжин нүлөө үгшээ хүсэд арга боломжотой. Түгшээ богинохон болзоо соо бригадуудта комсомольско группуудыг эмхидхэхэ, тэдэнигэ эрхэтэй хүдэлмэрилжэ жагсуулха ёготой.

Колхозууд, совхозууд ба МТС-үүдэй комсомольско организацинууд политическэ болон ажыхын шухала зорилгонуудыг дүүргэлгээ залуушуулыг элсүүлэлээрээ эхлэн дүй дүршэлтэй болоо.

М. ГАСЬКОВ,
ВЛКСМ-эй Бурят-Монголой
Ордоной секретарь

Хүдөө нотагуудай комсомолецуд ажалалганаа бүтээсөө ба шанарыг ээсэ сусашагүйгөөр дээшлүүлжэ, бүхэ залуушуудта шэн зоригто хүдэлмэринэ жэжээ харуулаха зэргэтэй. Комсомольско организацинуудай зорилгоны хадаа комсомолецудай найнаар ажаллахыг хангаханаа гадна, партийна организацинуудай хүтэлбэринэ доро бүхэ залуушуудай политическэ ба ажалай эдбхитэй али болохоор дээшлүүлэн, залуушуудай хүсэе колхозууд, МТС-үүд болон бригадануудай үйлдбэрингэ түсбэе дүүргэлгээ ба үлүүлэн дүүргэлгээ элсүүлэн зориулха уялгатай.

Залуу колхозник ба МТС-эй болон совхозой хүдэлмэрилгэшэ бүхэнэй нормобэ дүүргэлгээ ба үлүүлэн дүүргэлгээ хангахыг гэшэ комсомольско организацинуудай нангин уялга болон. Хэрбээ комсомольско организацинууд социалистическэ мурьсөөндэ бүхэ залуушуудыг хабадуулбал энэ зорилгоо дүүргэхэ шадала гэшэ.

Вайгша ондо хүдөө нотагуудай комсомольско организацинууд залуушуудай дунда социалистическэ мурьсөө үргэн далайшатайгаар дилгэрүүлхэн байна. Гэбшье, Заиграйн, Хорин, Тарбагатайн аймагуудта олохон комсомолецуд ба залуушууд социалистическэ уялгануудгүй, социалистическэ мурьсөөндэ хабаадаггүй байха юм. Тинмэнэ байдал мун баг-

Суулгын МТС-эй комбайнер Миняй Суменков үнгэрэгшэ жэлдэ комбайнернуудай дунда дэлгэрлэн социалистическэ мурьсөөе үгшээхэд, өөрөө «Комунар» комбайнаар сезон соогоо 846 гектар хурялан байна.

Комсомольско организацинууд болбол залуу комбайнернуудай үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилхэ гэгээн эрмэлзэллэе дамжэжэ, абалан уялгануудаа бэлдүүлхын түлөө али болохоор тэмсэхэ ёготой.

Колхозуудай ехэһэн тарялан жаткануудаар хадагаха байна. Жаткануудта гол түлэб залуушуул хүдэлмэрилжэ. Тинмэнэ комсомольско организацинууд хадаа ажалай түрүү методые залуу машинистнуудай хэрэглэн хүдэлмэрилхын түлөө оролдохо уялгатай.

Эдын аймагай комсомолецуд — машинистнууд Трудев ба Григорьев гэшэд халаанай моридоор үдэр бүри 8—9 гектар үбнэ сабшана. Халаанай моридоор часай графикаар хүдэлмэрилхэ хүдэлмэрин дүй дүршлэе жаткын машинистнуудай дунда үргэнөө дэлгэрүүлхэ шухала.

Михаил Мыльневэй боолто түргээр боолтын звено үнгэрэгшэ жэлдэ бүхэ республика соо суурхаа нэн. Тэдэнэр, 7 хүнүүд, нэгэ үдэртэ 10—10 мянга хүртээр боолто боолог байгаа.

Энэ жэлдэ комсомольско организацинууд хадаа боолто түргэн боохын түлөө хүдэлгээ залуушуудай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхэ уялгатай.

Комсомолецуд ба залуушуулыг ургаса гээлгэтэй тэмсэлдэ элсүүлхэ гэшэ комсомольско организацинуудай шухала уялга болон. Комсомольско организацинууд хадаа тарья хурялгын бүхэ үчэс-тогууд дээрэ (тогууд ба «Загот-

зерногай» пунктнууд) нарин нягта «комсомольско хингалгы» пост байгуулха ёготой. Комсомолецуд болбол ороһон комсомольско партниан организацида ба колхозой правленидэ мэдээсэхэ зэргэтэй байна.

Нургуулинуудай комсомольско ба пионерск организацинууд колхозуудыг түүлгээр горьтой хүдэлмэри ябуулха ёготой.

Ургаса хурялгын үедэ городой ба хүдэлмэрилгэшэ хурунай залуушуул колхозуудта ехэһэн туна хүргэхэ байна. Городой хэдэн зуугаад залуушуул колхозуудта туна халаа хүдөө гарханай. Предприятинууд ба эмхи зургаануудай комсомолецуд воскреснигүүдыг үнгэрэхэ колхозуудта ехээр туна халаа байна. ВЛКСМ-эй Обком ургаса хурялгата дээрэ республиканска залуушуудай воскресник үнгэрэхэ байхыг хараалаа.

Нийтэ-политическэ хүдэлмэринэ найнаар лэ эмхидхэхэ наа, ургаса хурялгата залуушуудай хабаадал амжалтатгай байха гэшэ. Олохон комсомольско организацинууд эрхим комсомолецудай айтаторнууд болгон томилодо. — Энэнь тон зүб. Комсомольско организацинууд комсомолецуд-агитаторнуудай эдбхитэй хүдэлмэринэ хангаха ба залуушуудай дунда хөөрлэдөө, гэгээтэ уналга сар саган үнгэрэхыг оролдохо уялгатай. Комсомольско организацинууд полёвой стануудта гэгээтэ, журнал асаралгыг хожомдуулхыг оролдохо ёготой.

Комсомолой комитетүүд залуушуудыг һонирхуула асуудалнуудаар лекци ба элидхэлүүдыг үнгэрэхэ ёготой. Хүтэлбэрилхэ комсомольско хүдэлмэрилгэшэд, комсомолецуд-эдбхитэд, ВЛКСМ-эй айкомүүдэй штатнабшээ элидхэлдэ, залуушуудай дунда лекци, элидхэл ба хөөрлэдөөнүүдыг хо-

додоо үнгэрэхэ байха зэргэтэй. Комсомольско организацинууд хадаа тарья хурялга дээрэхи колхознигууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилгэшэдыг культурна талаарыг хангалгада партийна организацинуудта тулалха байна. Мүнөө хүдөө нотагуудта залуушуудай 60 гаран агитбригаданууд хүдэлмэрилжэ. Тэдэнэй олонхын репертуар бэлдэхэ, мун хүдэлмэрингөө түсэб табинхай.

ВЛКСМ-эй комитетүүд эдэ түсэбүүдыг зүбшэн хаража, агитбригадануудай бүхэ колхозуудта хүдэлмэрилжэ ябадал хангаха уялгатай.

Ургаса хурялга дээрэ комсомольско организацинуудай зорилгонуудыг олон янзын ба харюу салгатай байна. Эдэ зорилгонуудыг бэлдүүлэхэ хадаа хүдөө нотагуудай бүхэ комсомольско организацинуудай хүдэлмэрингөө дүлдана.

Зарим комсомольско организацинууд полёвой хүдэлмэринүүдэй үедэ союз доторыгтоо хүдэлмэринэ һуладуулан, залуушуулыг комсомоло абаха зэргыг һуларуулан байна. Тинмэнэ дутагдалнууд дара усадхагдаха ёготой. ВЛКСМ-эй айкомууд комсомольско организацин бүрин эдбхитэй хүдэлмэринэ хангажа, тэдэнэй эмхидхэлэй үүргыг дээшлүүлхэ, союзнабшэ залуушуудтай холбоо барисае улам бэхжүүлхэ уялгатай.

Республикын комсомольско организацинууд эдэ зорилгонуудаа бэлдүүлхэдэ залуушуулыг эмхидхэхэ ба большевнүүдэй партинын үнэн туналага байханаа дахина харуулха байна.

О. БАЛЬЗАК

Франциин элитэ ехэ уран-зохёолшо Оноре Бальзак 1799 оной майн 20-до Тура городто түрэнэн байгаа. 1814 ондо Бальзагай гэртэхи Париж нүүжэ эрээ. Бальзак тэндэ хургуулида хуража байхалаа, нотариусай бэшэ-шээр хүдэлмэрилбэ. 1819 ондо эхилэн, Бальзак литературада хабаадаһан юм. «Шуаны» романинь (1829 он) «Хүн түрэлтэй комеди» гэжэ хамта дээрээ нэрлэгдэнэн зохёолшоудай түрүшүнхнй байгаа.

Хэдэн арбаад роман ба повестнууды нээгдэхэн «Хүн түрэлтэй комеди» соогоо Бальзак 1816 ондоо 1848 он хүртэхи Франциин түүхтэ хүгжэлтын үеи — капиталистическэ ёно журамай дэлгэрэн үеи харуулаа. «Хүн түрэлтэй комеди» соо бодото байдалай тон үнэн зүбөөр ба гүнзэгүүр харуулагдаһы Энгельс тэмдэглээ нэн.

«Хүн түрэлтэй комеди» гэжэ хамта дээрээ нэрлэгдэнэн зохёолшоудай түрүшүнхнй байгаа. Хэдэн арбаад роман ба повестнууды нээгдэхэн «Хүн түрэлтэй комеди» соогоо Бальзак 1816 ондоо 1848 он хүртэхи Франциин түүхтэ хүгжэлтын үеи — капиталистическэ ёно журамай дэлгэрэн үеи харуулаа. «Хүн түрэлтэй комеди» соо бодото байдалай тон үнэн зүбөөр ба гүнзэгүүр харуулагдаһы Энгельс тэмдэглээ нэн.

«Хүн түрэлтэй комеди» гэжэ хамта дээрээ нэрлэгдэнэн зохёолшоудай түрүшүнхнй байгаа. Хэдэн арбаад роман ба повестнууды нээгдэхэн «Хүн түрэлтэй комеди» соогоо Бальзак 1816 ондоо 1848 он хүртэхи Франциин түүхтэ хүгжэлтын үеи — капиталистическэ ёно журамай дэлгэрэн үеи харуулаа. «Хүн түрэлтэй комеди» соо бодото байдалай тон үнэн зүбөөр ба гүнзэгүүр харуулагдаһы Энгельс тэмдэглээ нэн.

«Хүн түрэлтэй комеди» гэжэ хамта дээрээ нэрлэгдэнэн зохёолшоудай түрүшүнхнй байгаа. Хэдэн арбаад роман ба повестнууды нээгдэхэн «Хүн түрэлтэй комеди» соогоо Бальзак 1816 ондоо 1848 он хүртэхи Франциин түүхтэ хүгжэлтын үеи — капиталистическэ ёно журамай дэлгэрэн үеи харуулаа. «Хүн түрэлтэй комеди» соо бодото байдалай тон үнэн зүбөөр ба гүнзэгүүр харуулагдаһы Энгельс тэмдэглээ нэн.

«Хүн түрэлтэй комеди» гэжэ хамта дээрээ нэрлэгдэнэн зохёолшоудай түрүшүнхнй байгаа. Хэдэн арбаад роман ба повестнууды нээгдэхэн «Хүн түрэлтэй комеди» соогоо Бальзак 1816 ондоо 1848 он хүртэхи Франциин түүхтэ хүгжэлтын үеи — капиталистическэ ёно журамай дэлгэрэн үеи харуулаа. «Хүн түрэлтэй комеди» соо бодото байдалай тон үнэн зүбөөр ба гүнзэгүүр харуулагдаһы Энгельс тэмдэглээ нэн.

«Нүхэдүүдтэ харюу» гэхэн И. В. Сталиной бэшгүүд «Юманите» газетэдэ толилогдсо

ПАРИЖ, августын 16. (ТАСС). Нүхэд Санжеев, Белкин, Фурер ба Холуповой бэшгүүдтэ И. В. Сталиной үгэнэн харюунууды «Юманите» газетэ толило.

КОРЕЯЕ СОВЕТСКЭ АРМИИН СҮЛӨӨЛХӨӨР 5 ЖЭЛ ГҮЙСЭНЭЙ ОЙН БАЯРАЙ ЗАСЕДАНИ

ПХЕНЬЯН, августын 16. (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулһанай ёһоор, японско империализмын эзэмдэлгэнэ Корейскэ сүлөөлгэдһөөр 5 жэл гүйсэһэнэй ойдо зоруулагдаһан баярай заседани Пхеньянда болоо.

Корейскэ сүлөөлгэдһөөр 5 жэл гүйсэһэнэй ой тухай элдхэлые профсоюзна элитэ ехэ ажал-ябуулаша Ким Ен Бон хэбэ. Эхэ оройонгоо сүлөөтэй, нэгдэнхэй ба бээ даанхай байхын түлөө мүнөө манай арал тэмсэжэ байна. Дайсанай зэрлгээр бомбодожо байбашье, транспортын наадгүй хүдэлмэри хангаха урятайгаар манай национальна найндэргэй ойтой дашарамдуулан бүхы түмэрэмэйхита хандана,— гэжэ түмэр замай транспортын хүдэлмэришэн Кан Вон Чер мэдүүлбэ.

Корейскэ арадай эрхим хани агууехэ Сталинда, тэршэлэн корейскэ арадай вождь Ким Ир Сендэ амаршалга элгээжэ гэжэ баярай заседанида хабаадагшад шиндхэбэри гаргаа.

СТОКГОЛЬМСКО УРЯДА ХИТАД ДОТОР 59.280.170 ХҮН ГАР ТАБЯА

ПЕКИН, августын 16. (ТАСС). Стокгольмско Урыда гар табилга тушаа эб найрамдал хамгаалха Хитадай Комитетэй мэдээсэлые «Женьминьжао» газетэ дамжуулба.

Хитад дотор августын 1-нэй байдалаар, тус Урыда 59.280.170 хүн гар табля. Тэрэнэй 19 миллион хүнинь Зүүн-Хойто Хитадай провинциинхид болоо.

СТОКГОЛЬМСКО УРЯДА ФИНЛЯНДИИ 670.000 ХҮН ГАР ТАБИЛА.

ХЕЛЬСИНКИ, августын 16. (ТАСС). Атомна эбсэг хорихо тухай Стокгольмско Урыда мүнөө Финляндия дотор 670.000 үлүүтэй хүн гар табляда байна.

ЗАЛУУШУУЛАЙ УЛАСХОРОНДЫН МУРЫСӨӨН ПРАГАДА БОЛОД ДҮҮРЭБЭ.

ПРАГА, августын 16. (ТАСС). Бүхэдэлхэйн студентэрэй хоёрдохи конгрессэй хүндэлэлдэ зоруулагдаһан залуушуулай спортивн мурысөөн Прагада болоод дүүрэбэ.

СССР ба Чехословакиин эхэнэрүүдэй волейболно командалуудай финальна уулзалга советскэ спортсменүүдэй илалтаар 3:0 тоотойгоор дүүрэбэ (мэчын тоо—15:7, 15:10, 15:11). Чехословакиин ба Румыниин эршүүдэй волейболно командалуудай финальна матчда, Чехословакиин команда 3:0 тоотойгоор илажа гаргаа (мэчын тоо—15:7, 16:8, 15:4).

Советскэ ба Чехословацка эршүүдэй баскетболно командалуудай финальна уулзалга советскэ спортсменүүдэй илалтаар 30:23 тоотойгоор дүүрэбэ.

Удаан гимнастнууд өһөндынгөө шалабарине харуулаа. Нэгдэнхэй хууриинэ — эршүүд ба эхэнэрүүдше соһоо СССР-эй гимнастнууд ээллэн байна.

Наада зугаа ба выступленинүүдэй дүүрэнэй удаа спортсменүүдэй парад ба мурысөөнэй баярай түгсэхэл болобо.

Бүхэдэлхэйн студентэрэй хоёрдохи конгрессэй хүндэлэлдэ зоруулагдаһан спортивн мурысөөн дүүрэбэ. Эдэ мурысөөнүүд прогрессивнэ студентэрэй эблэршүүгэй хани барисае ба бүхы дэлхэй дээрэ тэдэнэй эб найрамдал хамгаалхаар шууд шиндэнхэй байһыи харуулаа.

ОРОДОЙ ЛИТЕРАТУРА ШУДАЛХА ОБЩЕСТВО ТЯНЬЦЗИНДА БАЙГУУЛАГАДА

ПЕКИН, августын 16. (ТАСС). «Тяньцзиньжао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, ородой литература шудалха общество Тяньцзинда нээгдэбэ. Энэ общество 67 гэшүүдтэй юм, мүнөө оршүүлхы хүдэлмэри эхилээд байна. Общество болбол Хитад ба Советскэ Союз хоёрой хоорондын культурна холбооо бэхжүүлхэ, тэршэлэн орол хэлэ шудалха ябадал дэлгэрүүлхэ зорилго урдаа табина.

Корейдэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армийн Главна командованиин мэдөөсэл

ПХЕНЬЯН, августын 15. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армийн Главна командовани августын 15-най үлгөөгүүр ингэжэ мэдээсэбэ:

Арадай армийн частнууд бүхы фронтнууд дээрэ довтолгоо шаңга байлдаанууды хэжэ үргэлжэлөө.

Арадай армийн сэрэгүүдэй довтолгоо дэмжэһэн партизанска отряднууд дайсанай тылд өһөндынгөө ябууланууды шаңгалдаба.

Корен (Корей), Мирян (Мицуй), Хэчжу (Кейсю), Улан (Урусан) ба бусад районуудта дайшалхы ябууланууды хэжэ байһан партизанска отряднууд харгынууды эбдэн хандаргана, дайсанай тылдхэй байгуулагууланууды хандарган, тэрэндэ тон ехэ хохилдл ушаруулаа.

ПХЕНЬЯН, августын 15. (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулһанай ёһоор, Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армийн Главна командовани мүнөө үдэшэ ингэжэ мэдээсэбэ:

Арадай армийн частнууд бүхы фронтнууд дээрэ американска ба лисынмановска сэрэгүүдые сухариса сохин, довтолгоо үргэлжэлүүлэбэ.

Урда эрье шадар довтолжо ябаһан Арадай армийн частнууд американска сэрэгүүдэй ярган сэрэгэй ба танкова частнуудай хэдэн дахин хэһэн шаңга контраканууды сухариса сохино, дайсаанда ехэ гээлтэ хорлолто ушаруулаа, августын 12-ой үдэр дайсанай оборонын шухала пункт

—Косон (Кодзю) гэдэгы сүлөөлбэ.

Косон (Кодзю) гэдэгы сүлөөлгын байлдаануудта Арадай армийн частнууд дайсанай сээртэ нилээд ехэ гээлтэ ушаруулаа.

Трофейдэ: 155 миллиметрн 9 ехэ буу, 105 миллиметрн 12 ехэ буу, 13 танк, 157 автомашина ба мүн тэршэлэн сэрэгэй эбсэг хэрэгсэлнүүд, номонууд ехээр абтаба.

ПХЕНЬЯН, августын 16. (ТАСС). Арадай армийн частнууд бүхы фронтнууд дээрэ довтолгоо байлдаанууды үргэлжэлүүлэбэ гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армийн Главна командовани августын 16-най үлгөөгүүр мэдээсэбэ.

Хёнпхун (Гемпу) тээшэ довтолжо ябаһан Арадай армийн частнууд дайсанай үсэд эсэргүүсэлтые бута сохин, Тэгу (Тайкю) гэдэгнэ баруун-урда байгаа дайсанай оборонын шухала пункт — Хёнпхунниин августын 12-го сүлөөлбэ.

ПХЕНЬЯН, августын 16. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армийн Главна командовани августын 16-най үдэшэ ингэжэ мэдээсэбэ:

Арадай армийн частнууд Нактонган (Ракуто-ко) мүнэнэй зүүн эрьдэ танкова ба артиллерийскэ частнуудай дэмжэлтэ доро хэһэн дайсанай контрдоптолгыи гэдэргэ сохин дайсаанда ехэ гэмтэл ушаруулаа.

Энэ зүгтэ болоһон байлдаануудта трофейнууд ба пленнигүүд абтаа.

Корейдэхи дайнай ябууланууд тухай американска корреспондентын мэдээсэл

Корейдэхи абтаһан американска корреспондентын мэдээсэлнүүд соо хойтокорейскэ сэрэгүүд Тэгу (Тайкю) гэдэгнэ хойгуур ба урдуур Нактонган (Ракуто-ко) мүнэнэй эрьсөн бэхжүүлгүүдэ шангалдаха үргэлжэлүүлэбэ гэжэ хэлэгдэнэ.

Американска 24-лхэй дивизиин дэргэдэ ябаһан Ассошиэтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Корейскэ Ара-

дай армийн сэрэгүүд Нактонган мүнэнниин Токоондонһоо (Токусайд) урдуур 5 миллин газарта Хёнпхун (Гемпу) гэдэгнэ райондо гаталан гараба. Нактонган мүнэнэй тохойдо Чхан'Ен (Сноней) райондо эрье шадарай бэхжүүлгүүдэ улам үргэдхэжэ байһан тухай мүн корреспондент мэдээсэһэнэ.

Корейдэхи байдал тухай Рейтер агентствын корреспондент мэдээсэнэ

ЛОНДОН, августын 16. (ТАСС). Хойтокорейскэ сэрэгүүдэй Тэгу (Тайкю) тээшэ довтолгыи наатуулар хаар хэдэжэ, американска авиаци Егвани (Икан) гэдэгнэ райондо эдэбхи гаргаһан тухай Корейдэ американска сэрэгүүдтэй ябалсаһан Рейтер агентствын корреспондент дамжуулба.

Мэдээсэлдэнэй ёһоор, тус райондо хойтокорейскэ сэрэгүүд Нактонган мүнэнниин гурбан газараар ехэ хүснүүдтэйгээр гаталан гараба. Хойтокорейскэ сэрэгүүдэй нэгэ колоннонь Тэгу тээшэ шэглэн дамбажа ябана. Августын 15-най үдэшэ хойтокорейскэ бронетанкова частнууд Егваниин эрье шадар

дэргэдэ бэхжүүлгүүдэ гаргад, Гунги Гун'И) гэдэгыи зулан урда зүг тээшэ дамбажа, Тэгугай хойгуур 12 миллин газарта ябана гэдэ хул хөөрсөг болобо гэжэ корреспондент бэшэнэ. Тэгугаа баруун урдуур хэдэн миллин газарта, Егваниин эрье шадарай бэхжүүлгүүдэ 15 миллин хараанда Нактонган мүнэнниин хойтокорейскэ гурбан батальон августын 15-да гаталан гараба. Гваня гэдэгнэ эхилээд Масаинин (Масан) хойгуур, Нактонган мүнэнэй тохой хүртээр райондо бүлэглүүлгэдэн хойтокорейскэ сэрэгүүд мүнөө энэ мүнэнниин 45 миль утатайгаар гаталан гарахаар байгаа гэнэ.

Урда Корейн сүлөөлгэдэн районуудта эграрна реформо амжалтатайгаар хэгдэнэ

ПХЕНЬЯН, августын 16. (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулһанай ёһоор, Урда Корейн сүлөөлгэдэн районуудта аграрна реформо ехэ амжалтатайгаар ба бүхы таряашадай эдэбхитэ хабаадалгатайгаар хэгдэжэ байна.

Кенги, Канвон ба Хванхе провинцинуудай сүлөөлгэдэн районуудта, тосхонуудта аграрна реформо хэгдэжэ дүүрэгдэнэ. Реформын ашаар газар абтаһан Урда Корейн таряашад Корейскэ

арадай — демократическа республикын правительствода халуун баясхалан хүргэнэ, фронтдо үшөө ехээр элээ хоой үгэхэбди гэжэ найдуулаа.

Хойто ба Урда Чунчен провинцинуудта, мүн Урда Чолла провинцида мүнөө аграрна реформо хэгдэжэ байна. Тэршэлэн Хойто ба Урда Кенсан провинцинуудай сүлөөлгэдэн тосхонуудта аграрна реформын бэлдхэл таряашадай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар ябуулагдана.

Урда Корейн сүлөөлгэдэн районуудай таряшад Арадай армийда туһална

ПХЕНЬЯН, августын 16. (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулһанай ёһоор, лисынмановска фашистско-полицейскэ гуримһаа сүлөөржэ, газар нотагайнгаа эзэл болоһон Корейн урда районуудай

таряшад Арадай армийда эдээ хоолоор туһална.

Кенги провинциин 13 волостнуудай таряшад 1600 гаман (гаман — 60 килограмм) тарья ба ехэ овошь Арадай армийда эльгээгээ.

Чечжу (Сайсю) арал дээрэ лисынмановцуудай ээрлэг ааша

ШАНХАЙ, августын 15. (ТАСС). Токиоһоо абтаһан мэдээсэлэй ёһоор, Чечжу (Сайсю) арал дээрэ партизанска тэмсэлнүүд үргэлжэлһөөр, Галзуурлан лисынмановцууд партизанска хүдөлөөнүүды дарахаар хэдэжэ, деревиннууды холодоо галлана ба нотагаудай арал зонуудые ходоана.

тухай деревиннүүд галдаһан юм. Гүүлэй үедэ эндэ үшөө хэдэн арбаад деревиннүүд галдада. Эндэхэй арал зондо эдээ хоолой зүйл абаашалга отголон зогсоодонхой. Энэ хадаа тэндэхэй арал зонниин үлсэхэлэн байдалда хүртэбэ. Гүүлэй үедэ арал дээрэ американска сэрэгүүд буулгадана ба тэдэнэр аралы бэхжүүлхэ хүдэлмэринүүды ехээр абуулна.

МОСКОВСКО ОБЛАСТЬ. Митишин райондо «Грузия» гэжэ винограда сүхэ эмхилдэгдэбэ. Эндэ эртэ эдэшэ шэнэ сортын виноград таригдана. Угһэн жэлдэ 50 гектарта виноград таригдана байна. Зарим виноградууд ехээр жэ байна.

Номууды олоор абани

Улан-Удын номой худалдаан центральна магазин хуралсалһан шэнэ жэлдэ городой хургуулинуудыи учебнигүүдээр хангахын туһаар 101.374 экзemplар номууды абтан байна. Мүнөө эдэ номуудай 67.078 экзemplар хургуулинуудта киосккунуудта худалдагдахаар тэбэ.

Шэнэ больницанууд

Энэ жэлдэ Улан-Удэ городо Лысая Гора посёлкодо шэнэ аглолатори барилдажа ашаглалта оруулагдаба. Тэндэн хүүгэдэй терапевтын отделенинүүд бии. Тэршэлэн Заудала шэнэ поликлиника нээгдэбэ. Тус поликлиника терапевт, гинекологическа, хирургическа, рентгенный ба шүдэнэй үбшэниин отделенинүүдтэй юм. Мэ тэндэнэ уушханай ханяалга тай тэмсэхэ пункт ба рентгенскэ кабинет бии байна. Механик вированнэ шэлэй заводто барилгана больница хаяар ашаглалта оруулагдаханэ.

Хонхолойдо больница нээгдэхэнэ

Мухаршээрэй аймагай Хонхолой тосхондо шэнэ больница нээгдэхэнэ. Энэ больницада 17-хи партсездын нэрэмжэтэ колл 2 дахар гэр үгөө. Тэрэ гэрнын 6-рын үдэрүүдтэ залбарилгатай түхээрлэгдэбэ, тэндэ 6 орон больница, түрэлтын отделени хидхэгдэхэ байна.

С. Черненко

Гурбан баабгай гансаараа алаба

Закаменай аймагай «Улаан-Удэ» колхозой залуу агнуушан Будажан Зондучев гэгшэ агнуурида гарахадаа 3 баабгай ушарһан байна. Адар томо арьшадтай уулзаһан залуу агнуушан зааханше тэдэнгүй, удаа даруу буулдаглар тэрэ гурбан баабгай унагаһан байха юм.

Ингэжэ залуу агнуушан Зондучев олзо ехэтэйгээр агнууриин бусаба.

Б. Шоёнов

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ

Улан-Удын бурят дунда хургуули 1950-51 онуудай хуралсалай жэлдэ 5-6-7-8-дахы классуудта хурагшадые абада тухай сонсоһоно.

Бурят дунда хургуулинуудтэй БМАССР-эй аймагуудһаа эрхэн хурагшад энэ хургуулида абтана.

Ямаршэ класста абтагшадһаа программа арилтын хэмжээгнэ бурят-монгол хэлэ бэшгэ мэдэлтэ уялгашалан хэрэгтэй. Мэлүүлгүүдэ 1950 оной августын 20 хүрэнэ абаха. Мэлүүлгүүдэ удаалхы мумкентнууды хабсаргаа шуалам:

1. Тобшо автобиография,
2. Хургуули дүүргэнэн тухай документ,
3. Түрэнэй тухай свидетелствэ,
4. Бөөн элүүр тухай справка.

Хургуулида орохоо ерэгшэ Улан-Удэ городто ажалууха ари олгоһон пропусктай байха ээрэгтэй. Хургуулины адрес: г. Улан-Удэ Бабушкина № 24.

Мартагдаһан электростанци

Ахын аймагай центр Орлик тосхондо 1947 онһоо эхилжэ электростанци барилдаһан байна. Теэд, мүнөө болотор электрын гэрэл арал зондо үгтэнгүй.

Ингэжэ ношорноһоний шалтагаанин тобохоһоор харуулбал нимэ. Анха түрүүндэ шэнэ станци бариха түсэбтэй байгаа. Энээндэ гэжэ 103 мянган түхэрн мүнэнгэ номологдон юм. Улан-Удэнь, коммунальна ажлын Министрствонэ, мастер М. Лобачев ерээ нэн. Зүгөөр Лобачев нэгэ хэдэн столбууды хуулаад, са-

«Б. М. Үнэндэ» бэшэһэнэй нүүлээр

Цыдыпов хүдэлмэриһөө гаргагдаа

Баргажанай аймагай Уланай сомондой Сталиной нэрэмжэтэ колхоздо үбнэ хурялгын хүдэлмэрин муугаар ябуулагдажа байһан тухай хоёр ондоо эмхидхэл гэжэ статья, манай газетын июлиин 30-най номерто толилогдон байгаа.

ридой тоо олошоруулагдаа, эмхидхэлэй хүдэлмэри найжаруулха хэмжээнүүд абтаба. Хүдэлмэридэ хабаадажа шадаха бүхы колхознигүүд үбнэ хурялгада элсүүлгэдэ. Мүн колхознигүүд дай дунда социалистическэ ойлгосон үргэнөөр эмхидхэгдэ, ойлгууламжын хүдэлмэри найжаруулагдаба,— гэжэ Баргажанай аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлгүш нүхэр А. Даненберг манай редакцияда мэдээсэбэ.

Зэмэ үгтэбэ

«Недондонойгоо алдууе дабтана» гэхэн гаршагтайгаар «Бурят-Монголой Үнэн» газетын июлиин 28-най номерто толилогдон статья соо Бичурин аймагай Ара-Хэрэтын эсэмоной «Коминтерн» колхоздо үбнэ хурялгын хүдэлмэрин тон муугаар ябуулагдажа байһан тухай бэшгэдэн байгаа.

Колхозой түрүүлгын ба бригадирнуудай хүдэлмэри тухай Аймсоведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ хэлсэгдээд, тэдэндэ зэмэ үгтөө. Мүн аймагай эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад тус колхозой үбнэ хурялгада туһалалсана,— гэжэ Аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлгүш нүхэр В. Манилов манай редакцияда мэдээсэбэ.

Дутууууды есадхаха хэмжээнүүд абтаа

Тарбагатайн аймагай Калининой нэрэмжэтэ ба «Гигант», «Искра» колхозууд тарья хурялгада һулаар бэлдэхэнэ гэхэн бэшгэ манай редакцияда ерхэн байгаа.

абтаба. Дурсагдаһан колхозууд механическа сушилка, жатка, амбарнуудда заһабарилжа, бэлэн болгодо, зариманиин таряагаа хүража эхилээ,— гэжэ Тарбагатайн Аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлгын оролгошо нүхэр Чебунин манай редакцияда мэдээсэбэ.